

у розвитку сучасного суспільства. У зв'язку з цим в Україні постає гостре питання про національну ідентичність.

Протягом історії українські землі входили до складу декількох країн. Кожна з них мала власний менталітет, історію та культуру. Такі обставини значно ускладнювали процес формування національної ідентичності та й сьогодні мають місце. Відмінність між Східною та Західною Україною виражається, наприклад, в мовному питанні. Загалом, географічну вживаність мов в Україні можна охарактеризувати, як поступовий перехід від української мови до російської від Північно-Західних до Південно-Східних регіонів відповідно.

Забезпечення національних інтересів та консолідацію українського суспільства варто розпочати з формування загальнонаціональної ідентичності громадян України, не принижуючи регіональні особливості. В цьому питанні варто виділити роботу Українського центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова, а саме виділені дослідниками наступні практичні заходи: розробка і прийняття Концепції державної етнополітики; поширення ідей національної ідентичності через засоби ЗМІ; поширення україномовної культурної та інформаційної продукції шляхом створення пільгових або інших сприятливих умов для видавництва і продажу цих медіа-продуктів (музика, книги, кіно та ін.); кампанія з пропаганди української історії та культури, мови, символіки на державному рівні; організація мережі курсів української мови для державних службовців, судових та правових органів, військовослужбовців, працівників освіти та культури, представників бізнесу; створення програм обміну студентів та викладачів між ВНЗ областей України; певна децентралізація, суть якої – розширення повноважень місцевого самоврядування, збереження національних культурних спадщин меншин, тобто не викорінення їх, а дозвіл на життя і дію, але із (не примусовим) заохоченням діячів до української програми; організація обміну культурним досвідом та багатством міжрегіональних та міжнаціональних культур. Таким чином, національна ідентичність українців перебуває на стадії формування та вдосконалення.

*Масловська Г.С.*  
НТУ «ХП»

## **ХРАМ СВЯТОЇ СОФІЇ ЯК ЗРАЗОК САМОБУТНОСТІ РУСЬКОГО МИСТЕЦТВА**

Стиль живопису у храмі Святої Софії навіюють людині думку, що світ, до якого вона потрапила, абсолютно реальний та істинний. Такому враженню сприяє насичена і різнобарвна палітра фарб, особлива щільність кладки кубиків смальти. У Софії Київській застосовано прийом протиставлення матової поверхні фресок і мерехтливих переливів мозаїки. У розміщенні фресок відсутність суворої геометричності, симетрії порушує принципи візантійської тектоніки.

Значне місце в загальній системі розписів належить орнаментам, які репрезентовані зовсім не візантійським характером. Велика кількість орнаментів як в інтер'єрі, так і в екстер'єрі, надала Софії власне київського колориту, стала специфічною національною рисою. Інтер'єр Софії Київської має цілий ряд особливостей. Головна його прикмета — складність розв'язання простору і нерівномірність освітлення.

У Софії Київській монументальний живопис нерозривно пов'язаний з архітектурою інтер'єру і його цільовим призначенням. Мозаїки виділяють головні частини храму, а фресці відводиться другорядне місце. У куполі найпомітніше місце посідає велична постать Марії-Оранти. На Русі Марію-Оранту вважали за покровительку Києва і всіх його жителів. Спостерігається спорідненість типу Оранти язичницьким образом «великої богині», яку зображали прямовисно стоячою з піднятими руками. Так ранній слов'янський культ підготував основу для сприйняття християнського образу Марії-Оранти.

Отже, мозаїкам і фрескам Софії притаманні свіжість та безпосередність. Розписи Софії Київської, зберігаючи всю мальовничість і лінійну вишуканість зрілого візантійського стилю, несуть відбиток демократичності, простонародності давньоруського мистецтва. Подальша розробка окресленої проблематики полягає у розкритті особливостей самобутності архітектурного стилю храму Святої Софії Київської через призму мистецтвознавчого аналізу археологічних знахідок.

*Маслюк К. Ю.*  
ХНУРЕ

## **УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ У СУЧАСНИЙ ПЕРІОД УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ**

Історично склалося так, що долі українського і польського народів тісно переплелися. З появою на геополітичному просторі нової Європи незалежної України традиційні взаємини між Україною і Польщею набули якісно нового виміру. На сьогодні для України не втрачає актуальності використання досвіду інтеграційного просування Польщі до європейської спільноти. Польські керівники не раз підкреслювали у своїх заявах, що готові підтримати Україну і довели це на практиці.

Об'єктивні данні підтверджують високий рівень торгово-економічного партнерства між Україною і Польщею. Польська Республіка є одним з головних торгових партнерів нашої держави. Можливості для зростання товарообігу криються у збільшенні поставок з України залізної та марганцевої руд, хімічної продукції. Розширення кооперації виробництва в галузі машинобудування, збільшення поставок продукції сільського господарства дасть можливість створити позитивний зовнішньоторговий баланс з Польщею. Широкі можливості співпраці відкриваються у розвитку транскордонних зв'язків, які знаходять своє втілення у створенні міжнародної асоціації «Карпатський єврорегіон», до якого ввійшли відповідні регіони Польщі, Угорщини,